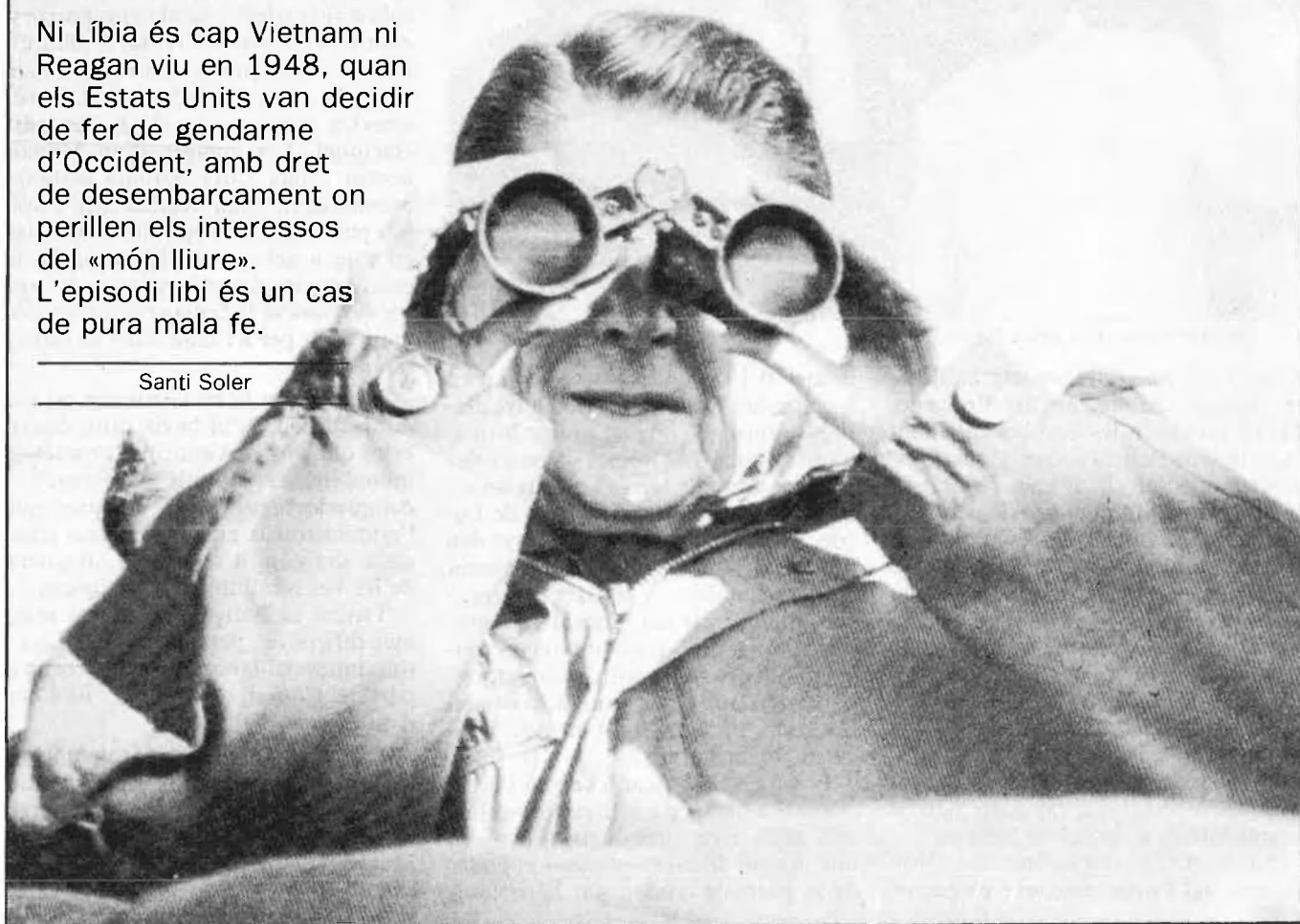

DESFILADA DAVANT LÍBIA

L'espectacle i la tramoia

Ni Líbia és cap Vietnam ni Reagan viu en 1948, quan els Estats Units van decidir de fer de gendarme d'Occident, amb dret de desembarcament on perillen els interessos del «món lliure». L'episodi libi és un cas de pura mala fe.

Santi Soler

Líbia és un petit país escassament poblat, dedicat des de 1955 al monocultiu del ric petroli trobat al seu subsòl. És una superfície de més de tres vegades la de l'Estat espanyol on viu escampada una població no superior a la de Barcelona, una densitat inferior als dos homes per quilòmetre quadrat: són pocs a repartir i pocs a crear riquesa. L'any 1969 un oficial de 28 anys derrocava la monarquia d'Idris I, nacionalitzava el petroli i tancava les bases militars angleses i americanes que el rei tenia: es deia Moammar Al Gaddafi. El seu discurs polític era poc original: «Cal treure's de sobre les formes culturals occidentals i marxistes i crear una societat seguint les normes de l'Alcorà».

Com arreu, la pràctica contradeia la cantarella retòrica enmig de discursos antiimperialistes, obria les portes del país a les grans multinacionals i posava en les seves mans la qüestió del petroli (actualment té uns 3.000

tècnics americans dedicats a fer rendible la seva riquesa, garantint-li l'abundància de dòlars). Com fan en aquesta mena de països, una bona part dels beneficis es destina a comprar avions i míssils al mercat internacional: de primer, s'abastava sols de remeses EUA d'avions F-18, ja un xic endarrerits (els que l'agost del 80 s'enfrontaren a la pretensió yanqui de penetrar en aigües del golf de Sirte).

Però els EUA havien retirat la seva ambaixada de Líbia i havien posat els seus interessos en mans de l'ambaixada belga, els anunciaven possibles boicots comercials en un futur, deixaven de proporcionar-los les indispensables peces de recanvi. Va caldre, doncs, diversificar els proveïdors: Anglaterra, Alemanya Federal, Itàlia, França, URSS, etc.

Aquest 24-27 de març tothom ho ha pogut veure: uns míssils antiquats (només en part soviètics) eren guiats en la trajectòria balística per ordina-

dors servits per la RFA. I els avions ni han pensat a enlairar-se: l'exèrcit libi és petit (en un sol portaavions EUA hi ha més de la meitat de soldats que en tot Líbia) i no té pilots que puguin competir.

Líbia és solvent, però no és cap potència de l'antiimperialisme, tret de la retòrica del seu jove líder (44 anys d'edat). Contribuí a la puja dels preus del petroli de 1973 que tant perjudicà Europa i el Japó, però seguint les propostes de l'Aràbia Saudita. Presta suport, com tants altres, a la causa palestina, però Arafat es troba més còmode a Tunísia. No està al servei de Moscou ni els seus discursos antiamericans són massa pro-soviètics: la ideologia de la seva «revolució verda» és explícitament antimarxista. Té excel·lents relacions amb els aliats europeus de l'OTAN, per més que Reagan s'entesti a aixecar la camisa a l'opinió pública donant a Líbia una aurèola que no mereixia.

La culpa és dels satèl·lits

Tothom ho sap: l'espionatge és avui tecnològic i molt sofisticat. Els EUA fotografien periòdicament tot el planeta amb avions AWACS i amb satèl·lits semblants als de preveure el temps: no només l'àrea d'influència soviètica sinó d'altres punts geoestratègicament rellevants, com el sud-est asiàtic, el golf Pèrsic o la Mediterrània. I les ciències avancen que és una barbaritat: fotografia aèria detallista, ús d'infrarrojos, creació d'imatges tridimensionalitzades, o sigui, que ex-

pressen en colors la major o menor alçària i la forma d'una muntanya, les convexitats del terreny, les edificacions. No són ja els homes-espia que informen les màquines, sinó els ordinadors que coordinen les dades dels satèl·lits i les fan llegibles per tal de ser transmeses als homes que comanden la trentena llarga de vaixells de la VI Flota o els arxius centrals del Pentàgon.

És un xic semblant al funcionament d'un Meteosat o la sonda que va visitar el Halley, per entendre'ns. Però en mans militars i seguint codis i tècniques diferents; i amb repercussions evidentment polítiques. Quan els EUA van acusar Líbia de donar suport als qui van segrestar l'«Achille Lauro» (tot i que eren d'Egipte, que es brindà a fer-se'n càrrec i repatriar-los sense sang), el centre ianqui de Sidi Slimane (Marroc), especialitzat en seguiment de satèl·lits, inicià una minuciosa anàlisi de Líbia: volum dels aeroports, nombre de bases de míssils, radar, etc. El retrat robot deia que Líbia tenia un liderat en l'activitat del terrorisme internacional, segons interpretà Washington.

A part que la qüestió del terrorisme és massa complexa i dispersa per poder fer-ne cap diagnòstic a base de foto aèria, comprovaren molta instal·lació militar, bases de míssils que digueren mogudes per soviètics (cosa impossible de precisar via satèl·lit). Fou el pretext per adreçar la Flota al golf de Sirte el passat gener: Reagan va dir que en tenia proves; Gaddafi, que les publicqués o bé que aparqués el tema. I publicar una foto de satèl·lit-espia és tècnicament improcedent, a part de les poques proves que facilita, perquè informa el món de dades com a quina alçària circulen els satèl·lits, quina trama, tant tecnològica com informàtica, usen, etc., qüestions del màxim interès per a tot el bloc de l'Est.

Van marxar, tot dient que tornarien, que no quedaria així i buscarien intermediaris per tal d'escarmentar Líbia: la proposta de boicot comercial no fou seguida pels aliats europeus, sinó tot el contrari. I l'intent de recórrer a l'es-

Dalt, Reagan, espia, ara sense satèl·lits. Baix, un avió nord-americà.

pionatge clàssic (el Mossad israelià) fou tot un fracàs: decideixen interceptar un avió sortit de Líbia vers Damasc «tot ple de terroristes palestins», el fan aterrar a Tel-Aviv i... a l'avió tots eren parlamentaris de Síria, país veí injustament agredit, així, a nivell institucional. És evident que si els EUA volen buscar el cos als libis, hauran de fer-ho sols o desistir...

¿La síndrome de Rambo?

I ens trobem amb una operació a la tonquinesa, programada per als dies de principis de vacances (els de màxima audiència i amb pre-avis d'una setmana a la Flota soviètica, perquè no s'esverin: això que ha estat batejat com a «operació de defensa de la llibertat dels mars» o «dret de pas innocent»...). Quan els EUA feien guerra a Vietnam, Lyndon Johnson decidí d'estendre-la sobre Vietnam del Nord i encarregà la Flota de penetrar al golf de Tonquin, sense cap altra missió que la de posar nerviosos els viets, que, tard o d'hora, haurien d'acabar per disparar un míssil o un altre. A partit de llavors, els EUA van poder dedicar-se a bombardejar sistemàticament Vietnam del Nord i la seva capital, la ciutat de Hanoi.

És el joc brut propi de països en guerra, com EUA-Vietnam llavors. Ara bé, ¿quin sentit té prendre el golf de Sirte per un nou Tonquin, però en fase de coexistència pacífica? Marx deia que la Història es repeteix, si bé mai de la mateixa manera: el que va ser tragèdia esdevé després farsa. L'episodi libi ¿és pura mala fe? ¿és senilitat de l'avi Reagan com un comiat abans de jubilar-se, o bé allò tan elemental de tot conservador, el que a Madrid diuen «El cuerpo me lo pide...»?

En tot cas, és evident que com més abast assoleixen les màquines de guerra, més s'escurça la intel·ligència política: és la gran paradoxa del nostre món. L'aparell ianqui arriba a l'últim racó del planeta, mentre el discurs xovinista que predica sols té sentit de fronteres endins, i encara molt migra. És una política aventurera i irresponsable on no hi ha res a guanyar i sí bastant a perdre, pensa l'americà mitjà. Si els aliats europeus més rellevants no col·laboren prou amb el Big Brother ianqui, no és pas aquest el camí per recuperar-ne la confiança perduda. Al Pentàgon passa com a Hollywood: com més s'excedeixen en efectes especials moderns i supersofisticats, més primari i arcaic esdevé l'argument de la peça. □

